

JENNETTE MCCURDY

Vesela sem, da je mami umrla

Prevod: Katja Bizjak

Za Marcusa, Dustina in Scottieja

Uvod

Res čudno, kako radi z dobrimi novicami postrežemo ljubljanim osebam, ki so v komi, kot bi bila koma nekaj, kar človeka doleti, ko mu v življenju zmanjka razlogov za navduševanje.

Moja mama je v bolnišnici na intenzivni negi. Zdravnik nam je povedal, da bo živela le še osemindeset ur. Babica, dedek in oče v čakalnici klicarijo sorodnike in jedo prigrizke iz avtomata. Babica pravi, da ji anksioznost najbolj pomirijo piškoti, polnjeni z arašidovim maslom.

S starejšimi brati, z Marcusom (ta zanesljivim), Dustinom (ta brihtnim) in Scottom (ta občutljivim), stojimo okoli matrinega drobcenega, v komo pogreznjenega telesa. S krpico ji očistim koticke z zaspančki zapečatenih oči, nato pa začnemo.

»Mami,« se Zanesljivi nagne k njej in ji zašepeče v uho, »kmalu se bom preselil nazaj v Kalifornijo.«

Vsi smo na trnih, vznemirjeno jo motrimo, ali bo nemara vsak hip trznila in se prebudila. Nič se ne zgodi. Prednjo stopi Brihtni.

»Mama. Ehm, mama, s Kate se bova poročila.«

Spet smo vsi na trnih. A še vedno nič.

Pristopi Občutljivi.

»Mamica ...«

Ne poslušam, kaj ji Občutljivi pripoveduje, da bi jo še sam skušal prebuditi, ker sem preveč zaposlena z zbiranjem svojega prebujevalnega gradiva.

Na vrsti sem. Počakam, da se vsi drugi odpravijo po hrano in sem lahko sama z njo. Škripajoči stol povlečem bliže k postelji in sedem. Nasmehnem se. Pripravljam se namreč na uporabo močne artilerije. Poroka, selitev domov, pa kaj še!

Ponudim ji lahko nekaj veliko pomembnejšega. Nekaj, za kar je materi veliko bolj mar kot za vse drugo.

»Mami. Ehm ... zdajle sem res suha. Končno sem shujšala na štirideset kilogramov.«

Sedim na intenzivni negi ob umirajoči materi, prepričana, da jo bo uspelo prebuditi dejstvo, da sta se, odkar je bila hospitalizirana, moja strah in žalost zvarila v popoln koktajl za spodbujanje anoreksije, zato sem končno dosegla težo, ki si jo je mama zadala zame. Štirideset kilogramov. Tako zelo sem prepričana, da bo vžgalo, da se lepo naslonim nazaj na stol in prevzetno prekrižam noge. Ter samo še čakam, da pride k sebi. In čakam. In čakam.

A se to ne zgodi. Sploh se ne ove. Tega nikakor ne morem osmisliti. Če niti moja teža ni dovoljšen motiv, da bi se mama prebudila, ne bo pomagalo nič. In če je nič ne more prebuditi, pomeni, da bo čisto zares umrla. In če bo čisto zares umrla, kaj naj potem počnem sama s seboj? Smisel življenja je bil namreč zame od nekdej osrečevati mamico, biti, kdor ona želi, da sem. Kdo naj bi bila po tem, ko mamice ne bo več?

PREJ

1. poglavje

Darilo pred menoj je ovito v božični papir, čeprav je že konec junija. Od praznikov nam je ostal cel kup zavijalnega papirja, ker je dedi v neki trgovini kupil komplet dvanajstih rol, kljub temu da mu je mama že neštetokrat rekla, da tamkajšnja ponudba sploh ni tako ugodna.

Lepilni trak pazljivo odlepim, da ne strgam papirja, saj dobro vem, kako rada mama shranjuje ostanke slehernega darila. Če bi papir začela trgati, niti približno ne bi bil tako neokrnjen, kot bi si želela ona. Dustin pravi, da je mama bolestna zbiralka stvari, ona pa se brani, da zgolj rada ohranja spomine na dogodke. In tako zdaj previdno lupim tisti lepilni trak.

Dvignem pogled in opazim, da vsi strmijo vame. Tudi babi s svojo napihnjeno trajno, gumbkastim nosom in izrazom napetega pričakovanja na obrazu, taistega napetega pričakovanja, s katerim vselej zre v odpiralca daril. Izjemno pomemben se ji zdi podatek, od kod darila prihajajo, koliko so stala in ali so bila kupljena na razprodaji. To preprosto *mora* vedeti.

Tudi dedi me opazuje in vmes nenehno pritiska na sprožilec fotoaparata. Sovražim fotografiranje, a dedi to pač rad počne. In ko dedek nekaj rad počne, je jasno, da mu dejanja nihče ne preprečuje. Mama mu na primer nenehno dopoveduje, naj že enkrat neha jesti orjaške količine vaniljevega sladoleda vsak večer pred spanjem, ker res v nobenem oziru ne koristi njegovemu pešajočemu srcu, a on ravna po svoje. Sladoleda ne bo nehal jesti, fotografirati pa prav tako ne. Če ga ne bi imela tako zelo rada, bi se mi nemara zmešalo.

Tam je tudi oče, kot vselej v napol spečem stanju. Mama ga nenehno drega in mu prišepetava, da niti slučajno ne verjame, da je z njegovo ščitnico vse v redu, na kar ji oče razdraženo zabrusi, da je popolnoma zdrava, pet sekund pozneje pa že utone nazaj v polbudnost. Takšna je njuna običajna dinamika. Takšna ali pa glasno vpitje in razbijanje brez zavor. Raje imam takšno.

Prisotni so tudi Marcus, Dustin in Scottie. Vsakega imam po svoje rada. Marcus je odgovoren, tako zelo zanesljiv. Kar je menda logično, saj je že skoraj odrasel – šteje jih petnajst –, a v njem kljub temu zaznavam nekakšno trdnost, ki je sicer ne zaznam niti pri večini odraslih, ki me obdajajo.

Dustina imam rada, čeprav večino časa daje vtis, da mu grem malce na živce. Zelo mi je všeč, ker mu gredo risanje, zgodovina in geografija tako dobro od rok, saj se pri omenjeni trojici sama odrežem ravno najslabše. Trudim se, da bi ga čim več hvalila, kadar je v nečem uspešen, on pa mi pravi, da mu lezem v rit. Ne vem sicer, kaj natanko s tem misli, a toliko že vem, da je to žaljivka, saj besede izreče s posebnim prizvokom. Kljub temu sem precej prepričana, da so mu moje pohvale na skrivaj všeč.

Scottieja imam rada, ker je nostalgik. Besede sem se naučila v stripu za bogatenje besednega zaklada, ki nam ga mami vsak dan bere, saj nas šola na domu, zdaj pa jo skušam uporabiti vsaj enkrat dnevno, da mi ne uide iz glave. In Scottieju čisto zares pritiče. »Sentimentalnost zaradi preteklosti.« Nostalgija ga preveva, čeprav je star šele devet let in nima kaj prida preteklosti. Joka ob koncu vsakega božiča, ob koncu vsakega rojstnega dne, ob koncu vsake noči čarovnic in včasih celo ob koncu vsakega običajnega dne. Joka, ker je žalosten, da se je nekaj končalo, in četudi se je tisto nekaj *pravkar* končalo, že koprni po vsem, kar je minilo. ‚Koprnenje‘ je še ena beseda, ki sem se je naučila iz stripa za bogatenje besednega zaklada.

Tudi mama zre vame. Oh, ta moja mama. Kako zelo je lepa. Sama sebi se sicer ne zdi lepa, kar je verjetno razlog, da si vsak dan celo uro ureja pričesko in ličila, čeprav je namenjena le v živilsko trgovino. Meni se to nikakor ne zdi smiselno. Prisežem, da je videti boljše brez olepšav. Naravnejša je. Vidiš lahko njeno kožo. Njene oči. Njo. Namesto tega si vse raje prekrije. Obraz si poprši s tekočino za porjavitev, potem si s črtalom riše črte vzdolž oči in si v lica vtire ogromno kremo, ki jih prekrije z debelo plastjo pudra. Lase si vselej uredi v visoko pričesko. Obuje čevlje z visoko peto, da je lahko visoka 158 centimetrov, kajti pravi, da 150 centimetrov, kolikor je v resnici visoka, preprosto ni dovolj. Toliko vsega je, česar ne potrebuje in za kar si želim, da bi nehala uporabljati, a jo pod vsemi plastmi kljub vsemu še vedno lahko vidim. In lepa je ravno tista oseba, ki tiči pod vsemi dodatki.

Mama motri mene, jaz pa njo – in tako je že od nekdaj. Od nekdaj sva povezani. Prepleteni. Eno sva. Nakloni mi nasmešek, naj malce pohitim vse skupaj, in ubogam jo. Pospešim in do konca oluščim lepilni trak s papirja.

Ko zagledam, kakšno darilo sem prejela za šesti rojstni dan, me nemudoma preplavi razočaranje, če ne celo groza. Junaki risane serije *Rugrats* so mi sicer resda všeč, ampak na tem dvodelnem oblačilu – kratka majica in kratke hlače so – je upodobljena Angelica (ki mi je od vseh likov najmanj všeč), obdana z marjeticami (sovražim oblačila z rožicami). Rokavi in hlačnice so celo ozaljšani z nekakšnimi resicami. Če obstaja ena stvar, ki bi jo brez pomisleka poudarila kot popolno nasprotje svoje duše, so to resice.

»Zelo mi je všeč!« vzhičeno vzkliknem. »To je moje najljubše darilo vseh časov!«

Nadenem si najboljšo izvedbo hlinjenega nasmeška. Mama hlinjenosti ne zazna. Prepričana je, da darilo iskreno obožujem. Naroči mi, naj si podarjeno oblačilo nadenem za zabavo, medtem ko z mene že slači pižamo. Način, kako jo

snema z mene, je podobnejši trganju papirja kot nežnemu odstranjevanju lepilnega traku.

Mineta dve uri. Napravljena v uniformo s podobo Angele, zdaj stojim v parku Eastgate, obdana s prijatelji, ali bolje rečeno, z edinimi ljudmi v svojem življenju, ki so mojih let. Vsi so iz prvega razreda verouka. Prišla je Carly Reitzel s cikcakastim naglavnim trakom. Pa Madison Thomer z govorno napako, ki bi jo silno rada imela tudi jaz, saj se mi zdi noro kul. Tam je Trent Paige, ki tako kot vselej na dolgo in široko razpreda le o rožnati barvi, kar gre precej v nos odraslim, ki ga obdajajo. (Sprva sicer nisem razumela, čemu si odrasli toliko ženejo k srcu Trentovo obsesijo z rožnato barvo, nato pa sem le dojela. Mislijo, da je gej. Mi pa smo mormoni. In iz nekega razloga človek pač ne more biti gej in mormon hkrati.)

Pojavita se torta in sladoled in vsa sem iz sebe od navdušenja. Na ta trenutek sem namreč čakala polna dva tedna, odkar sem se domislila, kaj si bom zaželela. Kajti rojstnodnevna želja je namreč največja mogoča moč, ki jo v trenutnem življenju imam. Je moja najboljša možnost nadzora. In tega ne jemljem kot nekaj samoumevnega. Rada bi jo kar se da izkoristila.

Zbrani mi neubrano zapojejo ‚Vse najboljše, pri čemer Madison, Trent in Carly za vsako vrstico navržejo še ‚ča-ča-ča, kar mi gre neznansko na živce. Jasno mi je, da se sami sebi s tistim ča-ča-čajanjem zdijo nadvse kul, meni pa se zdi, da uničujejo čistost rojstnodnevne pesmi. Zakaj, za božjo voljo, ne morejo pustiti, da dobra pesem ostane takšna, kot je?‘

Spogledam se z mamo, da bo vedela, da jo imam rada in da je zame na prvem mestu. Ona ne dodaja ‚ča-ča-čaja.‘ To je nekaj, kar pri njej spoštujem. Podari mi enega tistih velikanskih nasmeškov, pri katerih se ji priviha nos, in me navda z občutkom, da bo vse v redu. Nasmešek ji vrnem in se trudim naužiti trenutka, kolikor zmorem. Začutim, kako se mi orosijo oči.

Mami so prvo diagnozo raka na dojki v četrtem stadiju postavili, ko sem bila stara dve leti. Sicer se tega komaj spomnim, vsekakor pa doživim občasen preblisk.

V enem od prebliskov vidim, kako mi mama plete velikansko zeleno-belo odejo in mi pripoveduje, kako bo to lahko nekaj, kar bom imela ob sebi, medtem ko bo v bolnišnici. Odejo sem sovražila ali pa sem sovražila način, kako mi jo je podarila, ali pa sem sovražila občutek, ki me je spreletel, ko mi jo je podarjala – ne spomnim se, kaj natanko sem sovražila, a je bilo v tistem trenutku vsekakor nekaj, kar sem sovražila.

Potem me prešine preblisk, kako me dedek drži za roko in skupaj hodiva čez nekaj, kar je nemara zelenica pred bolnišnico. Nabirala naj bi regrat in ga prinesla mami, a sem namesto tega raje natrgala nekakšen rjavkast, brezvezen, oprijemajoč se plevel, ker mi je bolj všeč. Mami ga je še dolga leta hranila v plastičnem lončku voščenk Crayola, postavljenem na televizijski omarici. Da bi ohranila spomin. (Mogoče je pa to razlog, da ima Scott tako izražen nagon po nostalgiji?)

Pa še preblisk, kako sedim na izboklinasti modri preprogi v kotu neke sobe v cerkveni stavbi in opazujem dva čedna mlada misijonarja, kako polagata dlani na mamino plešasto glavo, da bi ji predala duhovniški blagoslov, medtem ko vsi družinski člani sedijo na hladnih zložljivih stoli, polkrožno razpostavljenih po prostoru. En misijonar blagoslovi olivno olje, da bi postalo popolnoma sveto ali nekaj takega, nato pa ga vlije mami na glavo, da ta postane še bolj sijoča. Drugi misijonar tedaj izreče blagoslov in prosi, naj se mamino življenje podaljša, če je takšna božja volja. Babica skoči s stola in vzkligne: »Tudi če to ni božja volja, prekletost!«, kar zmoti svetega duha, zato morata misijonarja molitev začeti znova.

Čeprav se tistega obdobja v svojem življenju komajda spomnim, se mi ga niti ni treba. Kajti o tedanjih dogodkih se v gospodinjstvu McCurdyjevih govori tako pogosto, da ti v

preteklem trenutku sploh ni bilo treba biti prisoten, pa imaš v glavi kljub temu zapečaten spomin.

Mama nadvse rada vedno znova obuja zgodbo o prebolelem raku – o kemoterapiji, presaditvi kostnega mozga, mastektomiji, prsnih vsadkih, o zloveščosti četrtega stadija, o tem, kako ga je dobila pri rosnih petintridesetih – in jo rade volje pove slehernemu faranu, sosedu ali naključnemu kupcu v krajevni lekarni, ki ji slučajno nameni kanček pozornosti. Čeprav so v zgodbi nanizana dejstva sicer sila žalostna, mi ne ostane skrito, da mater navdajajo z globokim občutkom ponosa. Smotra. Kot da je bila prav ona, Debra McCurdy, na to grudo poslana z namenom, da preživi raka in vsakomur najmanj pet- do desetkrat razodene svojo pripoved.

Mama spomin na raka rada obuja na podoben način, kot večina drugih obuja spomine na minula dopustovanja. Šla je celo tako daleč, da je uvedla tedensko predvajanje domačih videov, ki jih je posnela nedolgo po postavljeni diagnozi. Odtlej mora vsako nedeljo po bogoslužju eden njenih sinov v videorekorder vtakniti videokaseto, ker sama naprave še vedno ne zna upravljati.

»No, takole, dajte, no, šššššš. Tiho bodite. Oglejmo si tole in bodimo hvaležni za to, da je vaša mamica zdaj še vedno tu,« reče.

Čeprav mama pravi, da posnetke gledamo zato, da bi bili hvaležni, da je zdaj z njo vse v redu, vse skupaj spremlja nekakšen poseben priokus, ki me ne navdaja s pretirano dobrim občutkom. Povsem jasno namreč opažam, da je fantom neprijetno, vsekakor pa je neprijetno tudi meni. Zdi se mi, da nihče od nas noče obujati spominov na gologlavo, žalostno, umirajočo mamico, a tega nihče ni pripravljen izustiti.

Video se začne predvajati. Mama nam vsem štirim prepeva uspavanke, medtem ko sedimo okoli nje na kavču. In tako kot je posnetek ob slehernem predvajanju popolnoma enak, so enake tudi mamine pripombe. Čisto vsakič, ko ga gleda,

mora namreč pripomniti, kako je bilo breme preprosto »preveč za Marcusa«, zato je moral večkrat oditi na hodnik, da bi se zbral in da se je lahko nato vedno znova vrnil. To pove tako, da nam vsem da vedeti, da je mišljeno kot kompliment najvišje stopnje. Marcusova stiska zaradi materine smrtonosne bolezni je pravi pravcati dokaz, kako izjemen človek je. Nato pripomni, kakšna ‚nadloga‘ sem bila, in besedo ‚nadloga‘ vselej revskne tako strupeno, kot bi bila kletvica. Vselej pristavi še, kako ne more verjeti, da nisem in nisem nehala na ves glas prepevati pesmi *Jingle Bells*, ko pa je bilo vzdušje tako očitno žalostno. Ne more verjeti, kako tega nisem dojela. Kako sem lahko bila tako razigrana, ko pa je bilo moje okolje tako očitno obremenjeno? Stara sem bila dve leti.

A leta niso nikakršen izgovor. Ob vsakem ogledu posnetka me zatorej preveva neznanska krivda. Le kako je mogoče, da se nisem lepše vedla? Kakšna butasta trapa. Kako je mogoče, da nisem začutila, kaj je mamica potrebovala? Potrebovala je našo resnost, to, da vse okoliščine dojemamo kot veliko breme, da smo docela pobiti. Rabila je občutek, da brez nje nismo nič. S pobito resnostjo bi ji morali dati vedeti, da še kako čutimo neznansko breme danih okoliščin in smo zaradi njih skrajno užaloščeni. Mamica je želela čutiti, da brez nje nismo nič.

Čeprav vem, da so vse tiste tehnikaliije v njeni zgodbi o raku – kemoterapija, presaditev kostnega mozga in obsevanje – pač besede, ki v vsakomur, ki jih sliši, izzovejo močno reakcijo šoka, češ da ne morejo verjeti, da ji je bilo tako težko, pa meni ne predstavljajo drugega kot tehnikaliije. Nič mi ne pomenijo.

Kar pa *mi* nekaj pomeni, je splošno vzdušje v gospodinjstvu McCurdyjevih. Najbolje ga lahko orišem, če rečem, da me je ozračje v hiši od nekdaj spominjalo na zadrževanje diha. Kot da smo vsi obratovali v nekakšnem stanju zamrznjenosti, zgolj čakajoč, da se mamin rak zopet pojavi. Molčeče vzdušje

v hiši je bilo zaradi nenehno ponavljajočih se uprizoritev materine prve bitke z rakom in pogostih preventivnih pregledov pri zdravnikih namreč dodobra obteženo. Dejstvo, da je materino življenje tako skrajno krhko, tvori golo jedro moje biti.

In mislim, da lahko na to krhkost vplivam z rojstnodnevno željo.

Pesem ‚Vse najboljše‘ se končno zaključi. Napočil je čas. Moj veliki trenutek. Zatisnem oči, globoko zajamem sapo in si v glavi zamislim željo.

Želim si, da bi mami še eno leto ostala živa.

2. poglavje

»Še ena vrsta sponk, pa sva končali,« reče mama, ki s tem misli na metuljkaste sponke za lase, ki mi jih pozorno pričvrščuje na glavo. Sovražim to pričesko; vse te vrste strogo zvitih pramenov, tesno pritrjenih z majhnimi sponkami, ki mi boleče stiskajo lasišče. Raje bi nosila bejzbolsko čepico, a mama obožuje ta slog in pravi, da sem zelo luštna, zato privolim v metuljkaste sponke.

»Prav, mami,« rečem, medtem ko sedim na zaprti straniščni školjki ter z nogami zibam naprej in nazaj. Zibajoče noge so izvrsten dodatek. Z njim takoj kupi, kar ji rečem.

Zvoniti začne domači telefon.

»Presneto.« Mami odpre kopalniška vrata in se stegne skoznje, kolikor gre daleč, da bi dosegla telefon, nameščen na kuhinjski steni. Vse to ji uspe, ne da bi izpustila pramen mojih las, ki ga ta hip obdeluje, zato je tudi moje telo krepko nagnjeno proti materinemu.

»Prosim?« se oglasi v slušalko, ko jo končno dvigne. »O, ne. To pa ne. KAJ?! Ob devetih zvečer? Ne gre nič prej?! Tudi prav, očitno bodo morali otroci ŠE EN večer preživeti brez svojega OČETA. Ti si kriv za tole, Mark. Ti.«

Mami trešči slušalko na enoto.

»Tvoj oče je bil.«

»Sem sklejala.«

»Ta človek, Net, ti rečem. Včasih si res ...« Globoko in tesnobno zajame sapo.

»Včasih si res – kaj?«

»Eh, lahko bi se poročila z zdravnikom, z odvetnikom ali pa z –«

»Z indijanskim poglavarjem,« dokončam njen stavek, saj to krilatico že zelo dobro poznam. Nekoč sem jo vprašala, s katerim indijanskim poglavarjem je hodila, pa mi je odvrnila, da tega ni mislila dobesedno, da se tako samo reče, kajti svojčas bi, seveda še pred otroki, zaradi katerih je zdaj veliko manj privlačna, lahko dobila, kogar bi želela. Rekla sem ji, da mi je žal, na kar je odvrnila, da je že v redu in da ima tako ali tako veliko raje mene kot moške. Potem mi je rekla, da sem njena najboljša prijateljica, me poljubila na čelo, za nameček pa še pristavila, da je šla z nekim zdravnikom čisto zares na nekaj zmenkov: »Visok z oranžnimi lasmi, finančno zelo stabilen.«

Medtem mi ves čas spenja lase.

»Ali pa s producentom. S filmskim ali glasbenim producentom. Ko me je Quincy Jones enkrat opazil na uličnem vogalu, se je kar obrnil za mano. Resno ti pravim, Net, ne samo da bi se lahko poročila s katerim od tistih moških, ampak bi se celo *morala*. Dobro življenje mi je bilo usojeno. Slava in bogastvo. Saj veš, kako zelo sem si želela biti igralka.«

»Ampak ti babi in dedi nista pustila,« sem pripomnila.

»Ampak mi babi in dedi nista pustila, tako je.«

Res me zanima, zakaj ji babi in dedi nista pustila, a ji tega vprašanja ne zastavim. Dovolj dobro vem, da se določenih vrst vprašanj ne zastavlja – takšnih, ki se preveč poglobijo v podrobnosti. Namesto tega ji dopuščam, da mi streže z informacijami, ki jih želi ponuditi sama, jo ves čas pozorno poslušam ter skušam besede vsrkati v natanko takšni obliki, kot želi ona.

»Auva!«

»Oprosti, sem te s sponko uščipnila v uho?«

»Ja, nič hudega.«

»S tega zornega kota je težko kaj videti.«

Mama me začne gladiti po ušesu. Nemudoma mi odleže.

»Vem.«

»Rada bi ti dala življenje, ki ga nisem nikoli imela, Net. Rada bi ti dala življenje, ki sem si ga zaslužila. Življenje, ki mi ga moji starši niso pustili živeti.«

»Prav.« Živčna sem zaradi tistega, kar sledi.

»Mislim, da bi morala postati igralka. Menim, da bi bila prekrasna mala igralka. Plavolaska. Z modrimi očmi. Si natančno tisto, kar imajo v tistem mestu tako radi.«

»V katerem mestu?«

»V Hollywoodu.«

»A ni Hollywood zelo daleč?«

»Uro in pol. Res se je treba peljati po avtocesti. Morala bi se naučiti voziti po njej. Ampak to je žrtev, na katero sem zate pripravljena, Net. Ker nisem taka kot moji starši. Rada bi, kar je najbolje zate. Vedno. Saj to veš, kajne?«

»Ja.«

Mama premolkne, tako kot vselej, kadar je tik na tem, da izreče nekaj, kar je za njene pojme prav posebej velik trenutek. Skloni se k meni izza mojega hrbta in me pogleda v oči – v rokah še vedno drži neobdelani pramen las.

»Kaj torej praviš? Bi rada igrala? Bi rada bila mamičina mala igralka?«

Na to vprašanje obstaja samo en pravilen odgovor.

3. poglavje

Ne počutim se pripravljeno. Vem, da nisem pripravljena. Otrok pred menoj priskaklja po odrskih stopnicah navzdol tako, da me pošteno zbega. Sploh se mi ne zdi živčen. To je zanj le še en običajen dan. Usede se ob kakih ducat drugih, ki že sedijo, ker so svoje monologe že odigrali.

Ozrem se po dolgočasnem, neokrašenem prostoru z belimi stenami in vrstami otrok na zložljivih kovinskih stoli. Med prsti nervozno mečkam papir. Naslednja sem na vrsti. Postavila sem se na konec vrste, da bi imela več časa za vadbo, a odločitev zdaj obžalujem, saj so imeli moji živčki več časa za krepitev. Še nikoli se nisem tako počutila. Od živčnosti mi je slabo.

»Pridi, Jennette,« mi naroči moški s črnim čopom in kozjo bradico, ki bo odločil o moji usodi.

Pokimam mu, nato pa stopim na oder. List papirja odložim, da bi imela proste roke za izdatne kretnje, o katerih me je poučila mama, nato pa začnem monolog o gumijastih bonbonih Jell-O Jigglers.

Spregovorim s tresočim se glasom. V glavi se mi zdi neznansko glasen. Skušam ga odklopiti, a vsakič zveni le še glasneje. Nadenem si velikanski nasmešek, upajoč, da Kozjebradec ne opazi. Končno prispem do zaključnega stavka.

»Ker mi gre ob njih vedno na smeh!«

Nato se zahihitam, kot mi je velela mama – »piskajoče in ljubko, s čisto majčkeno prifrknjenim noskom na koncu«. Upam, da hehet še zdaleč ni izpadel tako nelagodno, kot sem se počutila, ko mi je potoval iz grla.

Kozjebradec se odhrka, kar ni nikdar dober znak. Reče, naj z monologom še enkrat poskusim, ampak naj se »malo bolj sprostim, naj povem tako, kot bi se pogovarjala s prijateljico ... aja, in naj nikar tako ne maham z rokami.«

Zdaj sem zbegana. Mahanje z rokami je namreč tisto, kar mi je mama še posebej zabičala. Če se bom vrnila v čakalnico in ji povedala, da nisem mahala z rokami, bo sila razočarana. Če pa se vrnem v čakalnico in ji povem, da nisem dobila agenta, bo še bolj razočarana.

Monolog ponovim, sprostim roke in občutek je malce boljši, še vedno pa opažam, da Kozjebradec ni dobil natanko tistega, kar je hotel. Razočarala sem ga. Grozno se počutim.

Na koncu Kozjebradec pokliče devet imen, skupaj z mojim, drugim petim otrokom pa pove, da lahko odidejo. Opažim, da le eden od petih otrok razume, da je pravkar doživel zavrnitev. Ostali štirje odplešejo iz prostora, kot bi šli na porcijo sladoleda. Hudo mi je za zavrnjeno deklico, obenem pa sem vesela zase. Spadam med izbrance.

Kozjebradec nam pove, da si nas agencija Academy Kids želi zastopati kot statiste, kar pomeni, da stojiš v ozadju scen pri različnih oddajah in filmih. Takoj mi je jasno, da se trudi slabe novice prodati kot dobre, saj nam jih pripoveduje s pretirano živahno obrazno mimiko.

Ko nas končno spusti, da gremo obvestit mamice, pokliče še tri otroke in jim naroči, naj malo počakajo. Namenoma odlašam in se kot zadnja odpravim iz prostora, da bi slišala, kaj se bo zgodilo s temi posebneži – s trojico še bolj izbranih. Kozjebradec jim pove, da so izbrani, da jih bodo zastopali kot »prave igralce«, kar pomeni igralce, ki dejansko govorijo. Monologe so namreč tako dobro uprizorili, da jih ne bodo zastopali kot človeške rekvizite, temveč kot pristne, uradno potrebne IGRALCE, ki so celo toliko vredni, da smejo govoriti.

Začutim, kako se mi v notranjosti začne kuhati nekaj neprijetnega. Ljubosumje, pomešano z zavrnitvijo in samopomilovanjem. Zakaj jaz nisem dovolj dobra, da bi govorila?

Pridem v čakalnico in stečem k mami, ki že četrtič ta teden ureja svojo finančno bilanco. Povem ji, da sem bila izbrana za statistko, in zdi se mi pristno vesela. Vem, da zgolj zato, ker ne ve, da obstaja še višja stopnja, na katero bi lahko bila sprejeta. Zaskrbi me, da bo izvedela.

Mama začne izpolnjevati dokumente za zastopništvo. S pisalom pokaže na pikčasto črto, na katero naj bi se podpisala. Je tik ob pikčasti črti, na katero se je podpisala že sama – ker je moja skrbnica, se mora namreč podpisati tudi ona.

»Kaj pa podpisujeva?«

»V pogodbi piše samo to, da agent dobi dvajset odstotkov, midve pa osemdeset. Petnajst odstotkov od osemdesetih bo šlo na poseben račun, ki se mu reče Coogan, in do tega boš lahko dostopala pri osemnajstih letih. To je vse, kar starši po navadi pustijo svojim otrokom. Ampak ti imaš srečo. Mamica ti ne bo vzela nobenega denarja, razen za plačo in za nujne stroške.«

»Kateri pa so nujni stroški?«

»Zakaj me pa kar na lepem tako zaslišuješ? Mi ne zaupaš?«
Urno podpišem.

V čakalnico pride Kozjebralec in vsakemu staršu pove nekaj povratnih informacij. Najprej pristopi k moji mami in ji pove, da imam potencial za napredovanje v pravo igralko.

»Potencial?« s kritičnim prizvokom vpraša mama.

»Ja, še posebej ker je stara šele šest let, tako da bo lahko zgodaj začela.«

»Ampak zakaj samo potencial? Zakaj ne more biti prava igralka že zdaj?«

»No, pri monologu se je videlo, da je zelo živčna. Zelo plaha se mi zdi.«

»Res je plaha, ampak ji gre na bolje. Saj jo bo minilo.«

Kozjebradec se popraska po roki, na kateri ima vtetovirano drevo. Globoko zajame sapo, kot bi se pripravljajal izreči nekaj, kar ga dela zelo živčnega.

»Pomembno je, da si Jennette *želi* igrati, saj bo le tako uspešna,« pove.

»Oh, ona si to *želi* bolj kot kar koli drugega,« odvrne mama, medtem ko se na naslednji strani podpisuje na pikčasto črto.

Mama si to *želi* bolj kot kar koli drugega, ne jaz. Ta dan je bil zame stresen in prav nič zabaven, in če bi lahko izbirala, bi se odločila, da česa takega ne počnem nikoli več. Po drugi strani pa si *res* želim to, kar si *želi* mama, zato ima v določenem oziru celo prav.

Kozjebradec se nasmehne na način, ki bi si ga želela razumeti. Ni mi všeč, kadar odrasli uporabljajo mimiko ali odajajo zvoke, ki jih ne razumem. Frustrirajoče je. Navda me z občutkom, da mi je nekaj ušlo.

»Srečno,« mi še potrto zaželi, nato pa odide.

4. poglavje

Ura je tri zjutraj. V petek, nekaj dni po podpisu pogodbe z agencijo Academy Kids, me mama prebudi za prvi dan stiranja v seriji z naslovom *Dosjeji X*. Tam naj bi bila sicer ob petih zjutraj, ker pa je mamu strah prvič voziti po avtocesti, bi rada na pot krenila toliko prej, da bo časa zagotovo dovolj.

»Le poglej me, kako zate premagujem svoj strah,« pripomni, medtem ko se nameščava v naš ford windstar, enoprostorec iz leta 1999.

K studiem 20th Century Fox prispeva uro prežgodaj, zato se v temi malce sprehodiva naokoli. Na poti mimo orjaške freske, upodobljene na steni enega od snemalnih studiev, na kateri se Luke Skywalker zoperstavlja Darthu Vaderju, mama od navdušenja zacvili, izvleče fotoaparata za enkratno uporabo in me ovekoveči pred njo. V zadregi sem, zdi se mi, da ne spadava sem.

Petnajst do petih mama meni, da je ura, ob kateri naj bi se zglasila na snemanju, dovolj blizu, zato se pred vhodom v studio javiva pri nizkoraslem, plešastem pomočniku producenta. Pove nama, da sva zgodnji, a se lahko ustaviva še v bifeju za statiste in se nato odpraviva na prizorišče snemanja.

Bife za statiste je res kul prostor. Gre za šotor, postavljen tik ob snemalnem studiu, v katerem je vsepovsod na voljo hrana. Kosmiči in sladkarije, vrčki kave in pomarančnega soka pa srebrni pladnji z najrazličnejšo hrano, ki jo po navadi jemo za zajtrk – palačinke, vafliji, umešana jajčka in slanina.

»In celo zastonj je,« vzhiceno pripomni mama, medtem ko v prtičke zavija najrazličnejše mafine in rogljičke ter jih z namenom, da jih bo pozneje dala bratom, tlači v preveliko

torbico, ki jo je kupila v trgovini z obutvijo. Na nekem pladnju je kopica jajc. Mama pravi, da so trdo kuhana. Eno olupim, da bi ga pokusila. Mama me pouči, kako ga povaljati po trdi površini, da streš lupino in jo nato olupiš z beljaka. Začnim ga s soljo in poprom in si privoščim velik ugriz. Izjemno mi je všeč. Pograbim tudi vrečico slanih krekerjev v obliki sendvičev s sirom. Na to bi se zlahka navadila.

Ko sem ravno pri zadnjem grizljaju jajca, je prostor že poln drugih otroških statistov – trideset nas je – in pokličejo nas na sceno.

Zvrstimo se v četico za plešastim pomočnikom producenta, ki nas odvede v studio, v katerem bomo snemali. Takoj ko pridemo na prizorišče, me preplavi občudovanje. Strop je izredno visok in poln stotin luči in drogov. V zraku sta vonj po svežem lesu ter zvok kladiv in vrtalnikov. Mimo nas prihajajo številni ljudje v delavskih hlačah, nekaterim za pasom visi orodje, nekateri v rokah nosijo podložno mapo, nekateri pa v voki-tokije šepetajo nujne zadeve. Ves prizor deluje nekako čarobno. Človek dobi občutek, da se obenem dogaja cela vrsta stvari.

Prispemo na prizorišče snemanja, kjer nas sprejme režiser – majhen možakar s svetlo rjavimi lasmi, ki so dovolj dolgi, da jih lahko zatakne za ušesa – in nam začne nekaj potihoma, a mrzlično razlagati. Pogleda mene in drugih devetindvajset otrok ter nam navdušeno pove, da bomo vsi igrali otroke, ki so ujeti v plinski komori, v kateri se bodo zadušili in umrli. Prikimam in si ob tem skušam zapomniti sleherno besedico, da jih bom lahko predala mami, ko me bo med vožnjo domov zasliševala. Zadušili se bomo in umrli, razumem.

Režiser nam pove, kje moramo stati; mene postavi v zadnji del h gruči otrok, nato pa manjše otroke pozove, naj pridejo nekoliko bliže, zato se približam tudi jaz. Potem urno pokaže na vsakega od nas in vsakemu reče, naj mu pokaže svoj najboljši izraz, ko ga je na smrt strah. Deveta ali deseta

po vrsti sem, in ko mu pokažem svoj izraz, naroči snemalcu poleg sebe, naj me na posnetku približa. Še sanja se mi ne, kaj to pomeni, a sklepam, da je nekaj dobrega, kajti režiser mi zatem pomežikne.

»Še enkrat, še bolj prestrašeno!« mi zavpije. Oči še malo bolj razprem, upajoč, da bo vžgalo. Menda vžge, saj reče: »Dobro, gremo naprej!« in me potrepnja po hrbtu.

Ves dan poteka malo v duhu snemanja in malo v duhu dela za šolo, saj moramo tudi na snemanju imeti pouk, zato se nenehno selimo iz enega prostora v drugega. Ker me mama šola doma, je vse delovne liste za tisti dan spela skupaj in mi jih dala. Dvanajstletna deklica, ki sedi ob meni v učilnici, me ves čas drega s komolcem in mi razlaga, kako nam v resnici ni treba delati za šolo, če nočemo, ker smo samo statisti in je studijskim učiteljem, ki so dodeljeni statistom, povsem vseeno, koliko dela opravimo, ker bi v resnici veliko raje poučevali prave igralce. Po najboljših močeh se potrudim, da se ne menim preveč zanjo, in še naprej izpolnjujem list z glavnimi mesti ZDA. Po kake pol ure učenja nas pomočnik producenta spet odpelje iz učilnice na snemanje. Istega prizora. Ves dan, en sam prizor.

Pojma nimam, zakaj moramo tolikokrat ponavljati en in isti prizor, in nekako sklepam, da ne bi bilo preveč pametno postavljati vprašanja, a ob vsakem vnovičnem prihodu na sceno opazim, da je kamera postavljena na drugo mesto, zato se mi malce svita, da bi znalo biti nekaj v zvezi s tem. No, ja, vsaj mamico lahko vidim vsakič, ko me pripeljejo na snemanje.

Vsakokrat ko nas pomočnik producenta pospremi na snemanje, gremo mimo majhnega prostora, čakalnice za starše v zaodrju, v kateri so natlačeni starši. Vselej pomaham mami, ki me opazi čisto vsakič. Ne glede na to, kako zatopljena je v revijo za ženske *Woman's World*, vedno pregane voagal strani, dvigne pogled, se mi na široko nasmehne in mi pokaže dvignjena palca. Kako sva povezani.

Ob koncu dneva sem izčrpana. Osem ur in pol sem bila na snemanju, delala sem za šolo, hodila od scene do učilnice, upoštevala navodila, poslušala svedre in vohala dim (v plinski celici je bila namreč naprava za ustvarjanje megle, da bi doprinesla k vzdušju). Dan je bil dolg in v njem nisem kaj prida uživala, trdo kuhano jajce pa mi je bilo zelo všeč.

»Zadušili in umrli,« vneto ponovi mama na poti domov ter obnavlja vse, kar sem ji povedala o dogodkih dneva. »In celo PRIBLIŽAN POSNETEK! Na njem se bo res izvrstno videlo, kako dobra si. Stavim, da te bodo, ko bo to predvajano, v agenciji rotili, da bi postala prava igralka. ROTILI.«

Mama nejeverno zmaje z glavo in navdušeno potolče po krmilu. Ta hip se zdi tako brezskrbna. Njen izraz skušam vsrkati kar se da globoko. Ko bi bila vsaj večkrat takšna kot zdaj.

»Prava zvezda boš, Nettie. To kar vem. *Zvezda boš.*«

5. poglavje

»Čez petnajst minut moramo k bogoslužju!« zavpije mama iz sosednje sobe in tik zatem zaslišim dobro znani zvok, ko čopič za nanašanje ličil udari ob ogledalo. Očitno si je spet krivo očrtala oči.

Cerkev, v katero hodi moja družina, se imenuje Cerkev Jezusa Kristusa svetih iz poslednjih dni in stoji v šestem okrožju mestnega predela Garden Grove. Babica je bila pri devetih letih krščena v mormonsko vero, mama pri osmih in tudi jaz bom v mormonski veri krščena pri osmih letih, saj Joseph Smith pravi, da pri teh letih postaneš odgovoren za svoje grehe. (Pred tem lahko grešiš brez greha.) Čeprav sta bili obe, babica in mama, krščeni, ni nobena hodila k bogoslužju. Mislim, da sta si samo želeli ugodnosti odhoda v nebesa, ne da bi jima bilo treba za to kaj dodatnega storiti.

A ko so mami diagnosticirali raka, smo k bogoslužju začeli hoditi vsi.

»Kar vedela sem, da mi bo Gospod pomagal okrevati, če bom dobra in zvesta služabnica,« mi je pojasnila mama.

»Aha. Ali smo torej v cerkev začeli hoditi, ko smo nekaj hoteli od Boga?« sem vprašala.

»Ne.« Čeprav je mama to odvrnila smeje, je zvenela nekoliko živčno, mogoče malček razdraženo. Nato je preusmerila pogovor na to, kako čeden je Tom Cruise v novem uvodniku filma *Misija: Nemogoče 2*.

Nikoli več nisem povprašala, kdaj oziroma zakaj smo začeli hoditi v cerkev. Ni mi treba poznati natančnejših razlogov za obiskovanje bogoslužja, da bi vedela, da imam cerkev rada.

Obožujem vonj v kapeli, ki je nekakšna mešanica čistila za ploščice z vonjem po borovcih in pridiha žakljevine. Obožujem predmete v prvem razredu verouka ter vse pesmi o veri in Jezusu, kot na primer ‚Upam, da me pokličejo na misijon‘ in ‚Knjiga mormonskih zgodb‘ ter zlasti ‚Pokanje pokovke‘, za katero, če dobro pomislim, nisem povsem prepričana, da ima kaj skupnega z vero ali z Jezusom. (Govori namreč o pokanju pokovke na mareličnem drevesu.)

Najbolj od vsega pa obožujem dejstvo, da mi cerkev omogoča pobež. Predstavlja mi namreč prečudovit, spokojen, tri ure na teden trajajoč oddih od kraja, ki ga sovražim bolj kot vse druge: doma.

Moj dom se tako kot cerkev nahaja v kalifornijskem mestu Garden Grove, ki ga krajanji nekoliko manj ljubeznivo radi imenujejo tudi Garbage – torej smetiščni – Grove, kar Dustin vselej, tik preden ga mama utiša, obrazloži s pojasnilom, da je »tukaj cel kup belih izmečkov«.

Ker živimo v hiši, ki je v lasti očetovih staršev, plačujemo precej ugodno najemnino, a očitno še vedno ne preveč ugodno, saj se mama nad njo vselej pritožuje.

»Čisto nič nam ne bi bilo treba plačevati. To je smisel družine,« si daje duška, kadar jo poslušam, medtem ko pomi-va posodo ali si pili nohte. »Če v oporoki ne bosta zapustila hiše tvojemu očetu, prisežem, da ...«

S plačilom najemnine zamujamo bolj kot ne vsak mesec – mama zaradi tega vedno joka. Pa tudi prihodki so po navadi nizki – mama vedno joka tudi zaradi tega. Včasih ni dovolj, tudi ko prispevajo vsi skupaj, mama, oče, dedek in babica. Dedek in babica sta se ‚začasno‘ vselila k nam, ko se je mama bojevala z rakom, a sta kar ostala, tudi ko je rak obmiroval, saj je bilo tako najbolje za vse.

Mama temu pravi ‚prekletstvo minimalne plače‘. Dedek službuje kot pregledovalec vstopnic v Disneylandu, babica je za sprejemnim pultom v domu za starejše občane, očka

izdeluje kartonaste kulise za podjetje Hollywood Video in je obenem zaposlen še v trgovini Home Depot na oddelku za izris kuhinj, mama pa je zaključila kozmetično šolo, a pravi, da so jo otroci speljali s karierne poti – »poleg tega pa so hlapi od beljenja las strupeni« –, zato med počitnicami dela na izmene v diskontni trgovini Target, medtem pa zatrjuje, da je njeno glavno delo skrb, da meni uspe prodreti v Hollywood.

Čeprav nam pogosto zmanjka denarja, da bi v celoti plačali najemnino, in s plačilom skoraj vedno zamujamo, nas niso še nikoli brcnili čez prag. Imam občutek, da bi nas kdor koli drug že zdavnaj vrgel na cesto. Del mene si včasih domišlja, kako bi to bilo.

Če bi nas vrgli na cesto, bi se morali preseliti drugam. In če bi se morali preseliti drugam, bi morali vse, kar bi radi vzeli s seboj, spakirati v selitvene škatle. In če bi morali vse spakirati v selitvene škatle, bi morali presortirati vse, kar imamo v hiši, in se marsičesa znebiti. Kar se mi zdi prekrasno.

Naš dom ni bil od nekdaj takšen. Videla sem namreč fotografije, posnete pred mojim rojstvom, in takrat je deloval precej normalno – bil je skromna hiška z nekaj nereda, a vse v mejah običajnega.

Bratje mi pripovedujejo, da se je pričelo, ko je mama zbolela; vse odtlej ne more ničesar več spustiti. To pomeni, da se je začelo, ko sem bila stara dve leti. Odtlej se je težava le še stopnjevala.

Naša garaža je od tal do stropa natrpana s stvarmi. Celi kupi plastičnih zabojev so polni starega papirja in računov in otroških oblačil in igrač in zavozlanega nakita in dnevnikov in božičnih okraskov in starih ovitkov od čokoladic in pretečenih ličil in prazne embalaže šamponov in črepinj razbitih skodelic in plastičnih vrečk z zapiralom.

Garaža ima dva vhoda – zadnja in glavna garažna vrata. Skozi zadnja vrata je skoraj nemogoče vstopiti, ker je redkokdaj dovolj prostora za utiranje poti, če pa bi se ti kdaj slučaj-

no posrečila priložnost za preboj s te strani, bi to hitro obžaloval. Težave imamo namreč s podganami in s podganami vrečaricami, tako imenovanimi oposumi, zato na tisti komaj opazni potki vidiš veliko mrtvih podgan in oposumov, zatak-njenih v pasti, ki jih očka vsakih nekaj tednov nastavi. Mrtve podgane in oposumi neznosno zaudarjajo.

Glede na to, da se čez garažo ne moreš ravno sprehoditi, imamo drugi hladilnik strateško nameščen povsem v spred-njem delu, da zgolj odpremo glavna garažna vrata in smo, kot bi mignil, pri njem.

V resnici je ,kot bi mignil‘ pretirano olepšana ponazoritev.

Kajti naša garažna vrata so edina v ulici, ki jih je treba odpirati in zapirati ročno, povrhu vsega pa tako težka, da so polomila lastne tečaje. Edini osebi v gospodinjstvu, ki vrata lahko dvigneta, sta oče in Marcus, in kadar sta jih pred davni-mi časi odprla, so še oddajala nekakšen klikajoč zvok. Tega si slišal, dokler so lahko vrata še sama ostala dvignjena.

No, zdaj ni več tako. Pred nekaj leti, potem ko so nehala klikati, so se po vsakem dvižu zrušila in vse odtlej ne obstane-jo več dvignjena sama od sebe.

Odhod v garažo je odtlej postal opravilo za dve osebi. Kdor odpre težka vrata, po navadi Marcus, jih mora podpi-rati z vsem svojim telesom, da ne treščijo nanj, medtem ko druga oseba, po navadi jaz, poišče tisto, kar je treba prinesiti iz garaže.

Vsako tako prinašanje stvari iz garaže, ki ga morava opravi-ti z Marcusom, je strašljivo. Vsakič ko Marcus drži garažna vrata in se mu obraz pači od velikanskega bremena, kar se da hitro zdirjam do prenatrpanega hladilnika in izbrskam pot-rebno živilo izmed obilice drugih, ob čemer se počutim kot Indiana Jones, medtem ko se proti meni vali velikanska ska-la, jaz pa moram izmakniti skriti zaklad, tik preden me skala zmečka pod seboj.

Tudi v spalnicah je stanje bolj žalostno. Spomnim se obdobja, ko so Marcus, Dustin in Scott še spali na pogradu, ki si mu spodaj izvlekel predal z dodatnim ležiščem, jaz pa sem spala v otroški sobici, a so zdaj naše spalnice tako prepolne krame, da ne morem niti določiti lokacije posameznih postelj, kaj šele da bi v eni od njih spala. Zdaj ne spimo več v spalnicah. V trgovini Costco smo nabavili trojno zložljivo blazino, na kateri spimo kar v dnevni sobi. Precej prepričana sem, da je taka blazina bolj mišljena za otroške gimnastične vaje. Ne maram spati na njej.

Hiša me spravlja v hudo zadrego. Prava sramota je. Sovražim jo. Sovražim, kako napeto in tesnobno se počutim v njej ter ves teden z veseljem pričakujem triurni pobeg v deželo evangelijev in čistila za ploščice z vonjem po borovcih.

Zato me strašansko moti, da se moja družina nikoli ne zmore pravočasno spraviti skozi vrata, ne glede na to, kako zelo se trudim k temu doprinašati.

»Dajte, no, gremo, gremo, gremo!« vpijem, zapenjajoč si levi čevelj.

Dustin in Scottie se šele dobro prebujata. Iz oči si maneta zaspančke, dedek pa medtem nerodno stopa čez njune diskontne podloge oziroma ‚postelje‘. Babi in dedi spita na kavču, ki stoji v moji nekdanji otroški sobici, odtlej preobraženi v njuno spalnico, ki deluje tudi kot ropotarnica za še več krame.

»Še deset minut imata, da pozajtrkujeta, se preoblečeta in si umijeta zobe,« rečem Dustinu in Scottu, ki sta pravkar ravnodušno na poti v kuhinjo, da bi si v posodici natresla nekaj kosmičev – Dustin je sadno pisane Lucky Charms, Scott pa čokoladno rjave Count Chocula. Ne uide mi njuno zavijanje z očmi, saj sta prepričana, da jima odrejam ukaze, meni pa se to ne zdi ukazovanje. Bolj se mi zdi dejanje obupa. Želim si red. Želim si mir. Želim si svoj triurni oddih od tega kraja.

»Sta me slišala?« ju pobaram, ko ni odziva. Dedek stoji v kotu kuhinje in si na toast maže tolikšno količino masla, da me spravlja v hud stres – tolikšen zalogaj namreč precej stane. Mama mi vselej toži, da »vsak dan porabi pol zavojčka masla, česar si ne moremo privoščiti, prav tako pa si tega ne more privoščiti zaradi svojega diabetesa«.

»Dedi, si lahko namažeš malo manj masla? Mamo boš razjezil.«

»Kaj?« mi zakliče nazaj. Prisežem, da mi tale ‚Kaj?‘ name ni vsakič, ko mu rečem nekaj, na kar se noče odzvati.

Vsa razkačena se namenim ven in razprem ‚tisto belo stvar‘ na sivi preprogi v dnevni sobi. Tista bela stvar je nerodno poimenovani tanki beli kvadrat s cvetličnim vzorcem, ki se razpre v tri površine velikosti petindvajset centimetrov krat petindvajset centimetrov. Zložljivi tridelni kvadrat služi kot naša ‚jedilna miza‘. Očitno smo v našem gospodinjstvu naklonjeni tridelnim zložljivim elementom.

Postavim torej tisto belo stvar, Dustin in Scott pa medtem drug za drugim prispeta v dnevno sobo. Hodita, kot bi bila vrvohodca in s prav tolikšno mero zbranosti, saj sta si skledici oba napolnila s prekomerno količino mleka in kosmičev, tako da jima mleko pljuska čez rob in pristaja na sivi preprogi. Mama jima čisto vsak dan pove, kako zelo jo moti, če polivata mleko po preprogi, saj začne ta zaudarjati po kislem, a naj jima pridigo posveti še tolikokrat, onadva še naprej polivata svoje mleko s kosmiči. V naši hiši nihče nikogar ne upošteva.

Mama si še ni obula čevljev za v cerkev; z njimi namreč odlaša do zadnjega trenutka, saj trpi zaradi otiščancev, zato dobro vem, da si bo tisti hip, ko bo stopila na z mlekom prepojeno preprogo, strgala najlonke z nog, zapadla v histerijo in zahtevala, da se na poti ustavimo še v drogeriji, da si bo kupila nove. Če se ustavimo še tam, bo moj triurni oddih že krepko načet. V drogeriji se pod nobenim pogojem ne smemo ustaviti.

Planem k omarici z brisačami. Pot me vodi mimo kopalnice. Uho pritisnem na zaprta vrata in slišim, kako se babi po telefonu pritožuje prijateljici.

»Jean je pustila ceno na puloverju, ki mi ga je podarila. To stori vsakič, ko mi kupi kaj na razprodaji, ker se hoče pretvarjati, da je plačala polno ceno. Kako je zahrbtna. V glavnem, zadnjič sem šla v Mervyna in tam videla takšen pulover, znižan za sedemdeset odstotkov. Niti petnajst dolarjev ni zapravila zame ...«

»Babi, pridi ven! Fanta morata noter!« ji zavpijem in potolčem po kopalniških vratih.

»Zakaj me sovražiš?!« zavpije babi. To je njen običajni odziv, kadar se z nekom pogovarja po telefonu. Skuša se prikazati kot žrtev.

Prebijem se do omarice z brisačami in pograbim majhno kuhinjsko brisačko, poslikano z božičnimi lučkami, jo na enem koncu zmočim pod kuhinjsko pipo in omočeni del pritisnem na z mlekom namočeno preprogo. Ko dvignem pogled, vidim, kako Dustin in Scott jesta na tisti beli stvari. Scott prežvekuje nemo, z enakomerno odmerjeno počasnostjo, skoraj kot bi bil v upočasnjenem posnetku. Kje je kakšna naglica? Kje je smoter? Dustin žveči z odprtimi usti, glasno in žmohtno. Z določeno naglico, a nikakor ne učinkovito.

Pogledam na uro. 11.12. V osmih minutah nas moram nekako spraviti skozi vhodna vrata v enoprostorec, da bomo lahko pri bogoslužju ob pol dvanajstih.

»Dajmo, podvizajta se, počasneli!« zalajam na brata in z vso razpoložljivo telesno težo potiskam božično brisačko v z mlekom namočeno preprogo.

»Utihni, posranka,« revske nazaj Scottie.

Dedek stopi čezme in iz toasta, ovitega v papirnati serviet, mu na tla popadajo krušne drobtine. Babi prikoraka z drugega konca sobe, ovita v brisačo, ker pa je tako zajetna, se

skozi razporek vse vidi – ogabno. Lase ima ovite okoli improviziranih zavijalk iz toaletnega papirja in lasnic.

»Si zdaj vesela, smrklja!? Končno sem prišla iz kopalnice,« pripomni na poti v kuhinjo.

Ne meneč se zanjo, povem bratoma, da je kopalnica zdaj prosta in si lahko gresta umit zobe, medtem pa bom nesla njuni posodici v korito. Z božjo pomočjo nam zna celo uspeti pravočasno priti v cerkev.

Vsa sem vznemirjena. Z mlečnega madeža dvignem božično brisačko. Odpravim se v kuhinjo, da bi jo zopet zmočila za novo rundo čiščenja, ko mimo pride mama, namenjena v dnevno sobo. Preplavi me anksioznost. Ravno jo že hočem posvariti, a mi je takoj, ko je ni več v kuhinji, jasno, da je prepozno.

»Kaj pa je to?« vpraša z značilnim tonom, ki mi da vedeti, da še predobro ve, v kaj je ravnokar stopila.

Povem ji, da sem že začela čistiti, zato je preproga mokra predvsem od vode, a ne zadošča. Preklopila je v drugo razpoloženje. Že si vleče najlonke z nog, kliče očeta in mu pravi, da se bomo morali ustaviti še v drogeriji, da si bo lahko kupila nove.

Sprašujem se, ali bi lahko ravnala kako drugače, da bi nas prej spravila skozi vrata. Sprašujem se, ali lahko v prihodnje ukrepam še bolje. Vsi skupaj se natovorimo v enoprostorec in odpeljemo v drogerijo. Mogoče nam bo uspelo priti v cerkev ravno ob pesmi ‚Pokanje pokovke‘.